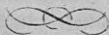

Salapurjehtija.

Runeberg'ilta.

Suomentanut

R. M—s.

Wipurissa

J. Alsthanin kirjapainossa,
vuonna 1837.

Imprimatur: *L. Heimbürger.*

Salapurjehtija.

Waikeata olisi niissä rauhallisissa asun-
noissa, joissa hyvä lukija warmaankin elee,
jotensakin elävästi wetää näkywiin ja ilmaista
sitä seutua, missä seuraawat, tässä kuwatut asiat
tapahtuwat; sentähden on pakko waiwata luki-
jaa pistäimään wähäksi ajaksi tuonne folkolle
merenaukealle, noille pohjan wesille, joille Lo-
kakuun ilta wastikään on lewittänyt wilua ja
pimeyttä, ja joidenka hetkeistä tywenttä vielä
kulkewat meren aallot sekä tuo musta, itseä yötä
pimittävä, pilwi taimahalla syyttää epäwakai-
seksi. Uinoan kohdan, jotain lewähämiseksi
käypää kiintonaista, mitä tällä ulapalla auke-
alla woipi hoksata, tarjoaapi muuan pieni kan-
netoin jahti, jolla on kajuutta kumpaisessakin
päässä, ja joka parailaa jäykäksi ponnistetulla
puomipurjeella puskee ranteelta selälle ja, huo-
limatta hölkkä-tuulen tehnowudesta, jotenkin sie-
västi suorittelee kapeilla läikkywiä laineita.

Sille, ken waan mantereen kanssa on tuttu-
 waksi tullut, ja totuttanut itseänsä rakastele-
 maan tämän monen kaltaisia foreuksia, jotka
 owat paremmin werratut ulkonaiseen komeuteen
 kuin sisälliseen rehteyteen, koska niiden enem-
 män eli vähemmän tarpeen mukainen muoto
 harwoin tulee päättämään ihmisen tärkeimpiä
 asioita, — sille tällä pienellä purrella ei ole
 mitään suositawia puolia näytettävänä. Me-
 rimies taas, jos hän kerran on saanut jalkansa
 alukseen, on kohta läpäsewä kowia kompauksia,
 joita vastaan sen on kamppailtawa, ja tuntee
 olonsa siinä hywäksi, koska hän hoksaa kuinka
 tarffa, kepeä ja waka alus on kulleissaan. Tur-
 waamatta pumpu-warren nenässä olewaan lyh-
 din waloon, on hän paikalla walmis takaamaan
 aluksen kuntoa, purjeiden suurta mutta hywin
 tarkattua laweutta ja ennen kaikkea sitä kättä
 tottuneeksi, joka perää pitää. Tämä harjaantu-
 nut perämies on se ainoa ihminen, joka alus-
 seksa on näkywiässä. Me näemme hänen lyhyeksi,
 mutta hartiaakkaaksi ja harmaapäiseksi, jonka
 woimakasta ruumista paksu ja karkea uuttu
 vielä lisää, ja jos päätämme hänestä jotain
 jyrkän katsantonsa suhteen, niin hänellä mahtaa
 olla itsekäs kallo punaisessa huopa-myssyssään.
 Muu miehistö, tavallisesti kassi apumiestä pur-
 jeita hoitamassa, makaa rauhasa etukoijussa,

ja niinhyvän tämä näiden wirtawapaus, kuin myös wanhusten puolittain wilhuwa katsanto tuntuu merkittewän, että alus ei juuri kohta tule kääntymään. Ja nyt kuin lukija, paikan tutuksi tultua, kiirehtii kotiinsa takaisin, aikomuksessa muka odotella kertomusta niistä tapauksista, kuin siinä käypi, luulemme pienen paikan muutamista siwuseikoista kirjawoittawan takaisin tulon yhdenkärwallisuutta, etenkin kuin nämä siwuseikat koskeewatkiu itseän pää-asiaan jotenkain liikeisesti.

Se hamina, jonka jahti viimeksi jätti ja josta se etääntyi parin tunnin matkalle, kuuluu rantamaan eräälle pienelle kaupungille. Kaupunki on tunnettu wilkkaan kauppansa suhteen, waikka sen kuuluisuus tämän puolesta perustaisken enemmän taruihin kuin todellisuuteen. Aika on ollut, jona se warusti joukon isoja laiwoja, jotka osiksi maan omilla tuotteilla, osiksi rahti-neuwoittelemisilla ulkomaalla kulkiwat kaikki paikat ja tuliwat kotiin raskailta suoloilla Bälimereltä, eli warapainolla joistakuiista liemmistä paikoista, kuin nimittäin oliwat tyhjentäneet pitkiä matkoja kuletetut hywät lastinsa. Näiden tällöisten laiwojen asemesta nähdään haminaassa nyt olewan sakianaan pieniä pursia, niinkuin kuuttoja ja semmoisia, jotka kepeillä purjeilla tekeewät kesämatkoja, ja jotka useinkin

isompaan määrään, kuin näiden rihkama=lasti oli, myötänsä toivat wellkapaperia ja luottoa, millä muka uudelleen tuotaisi ulkomaalaisilta tänne pientä rojua ja fiiltokalua. Ruin tätä kauppaa voi käyttää yksityisellä voitolla ja kuin tämä sen lisäksi joutui lain kanssa huonoon sopuun, niin se oli ihan luonnollista että tästä samasta syntyi warsinainen salakaupan meno, joka kaikissa erinäisissä tempuisissa waan eneni enenemistään, sitä enemmän vielä kuin se ulkoapain kohtasi wästuista ja wahinkoa. Niin oli fin waan esteiden mukana hyvä hanka kaswanut monen kertaiseksi, ja tämä edelleen käypä laitoin kauppa näyttää, huolimatta tiheistä wahingoista ja wästoinkäymisistä, kuitenkin yleiseen käynnän voitoksi yksinäiselle neuwottelijalle.

Niistä keinoista, joilla kierrettiin asetuksia ja niiden asiamiehiä wältettiin, ei suinkaan se ollut wähin että piiltää salaisilla rantapaikoilla ja siellä pitää warapaikkoja, tawarain piilottamiseksi. Pieniä jahtiloita eli ranta=aluksia warustettiin, joita uskottiin pitämään wähtia rannikoilla, ja jotka pysytteliwät päiwillä ulompana rannasta, menemättä kuitenkaan kauwaksi merelle, ja jonkun ajan yöstä wiettiwät ne useimmittain liki maata, jonkun lahti=poukaman warjoissa, jossa joku torpparitupa eli muu talo antoi purjehtijoille turwallisempaa suojusta, wa-

kavamppaa katošta ja lämpymämpää lepoa, kuin mitä purressa saada voi. Kuin sentähden joku laiva läheni kotitienoille kielletyillä tawaroilla, pidätti se päiväkauden itsensä awoimella selällä; mutta kuin ilta tuli hämärän kanssa, nostettiin kaikki purjeet ylös ja laskettiin rantaseutuwille. Sitte luowittiin pitkin maa-rantaa ydellä, tarkalla luwulla miten kauwan pimeätä kestää, ja tawattiin tawallisesti aina joku sala-tawaran kulettaja, joka ymmärrettävän osoituksen eli merkin annettuansa, laski weneensä laiwan oheen ja kewensi suurempata kumppaniaan siitä kuor-
 mašta, joka siwu-lautojen välissä oli sille joksen-
 sakin epäwakaisessa tilassa. Nämät sala-tawaran kulettajat eli salapurjehtijat olivat paraastaan kalamiehiä, asuskeliwat luotoloilla meren ulko-ranteilla; ne olivat rajua, kyskenewää ja luotettawaa wäkeä jotka tunsiwat jok'ainoan kiwen meressä, tunkeutuivat joka paikkaan ja olivat yhtä wäsymättömät piilottamaan ja wartioimaan heille uskottua tawarata, kuin rebellisetkin toimittamaan sitä takaisin omistajalle, niinkohta muka kuin waan aika ja tilaisuus myödytti kuletella rannikoilla olewista panoksišta kauppamiehen makasiiniin kaupungissa. — Ja nyt on tun-
 nustettawa etä se tuttuuus, jota lukijalle wasta tarjoteltiin, ei ollut mikään parempi, kuin tut-
 tuuus juuri semmoisen salapiileän kanssa.

Synkkä pilvi oli jo nousnut tuulenpuolelta korkeammalle, tuuli paisui paisumistaan, pimeys paksuni ja ensimmäiset pisareet kylmää rakeiden sekaisista sadetta lankešivat rankasti alas alukseen. Meidän vanha tuttavamme risti peräpuuta tanakasti siwuunsa, otti powipilostansa pienen purakan, ja yksinäisyydessään piti hän sitä pitkän aikaa kallistuksissa huulilanssa. Mutta tuskin oli hän saanut tämän tärkeän kappaleen entiseen talteuspaikkaan, kuin häntä äkkiin hämmästytti muuan hywin vähän suosittava seura eli joukko. Yksi iskuhaka putosi räskäästi hänen wiereensä, seurasi hetken aikaa, kynsien ja raapien, aluksen parrasta ja tarttui kiini. Samassa putosi toinen vähän etemmäksi etupuolelle; jahti seisahdettiin kowalla nykäyksellä ja walloilleen päässeille purjeille nousi ilo ilmassa. Kuultuansa kuin haka putosi, arwasi wanhus heti ketä hänen tästä tuli kiittää, ja wälttäaksensä tarpeetointa wiivytkiä, oli hän kokenut käsin ja peräpuin tehdä mitättömäksi tätä perässänsä roikkuwien wieraiden kohditettua terweystä. Nyt, kuin hän tunsi mahdottomaksi päästä kynsistä pois, heitti hän irralleen purje-nuorat ja kylmyydellä odotteli hän saadaikseen selittää asian sa.

„Mistä alus on ja mitä siinä on sisäissä?“ huusi ääni tulli-jahdistä, sillä semmoinen oli

päälle karkaa purjehtia. „Saaristoista, herra Luutnantti, ja wäähä terwa-wettä pohjalla,” wastasi perässä olewa wanhus leikillisellä ja yksinkertaisella säwelellä, „mutta antakaa kaikella muotoa wetää laiwat liemmä toisiansa, ett’em-me kolistelisi toisiltamme kuppeita puhki, ja tehkää meitä tästä seikasta selwäksi sitte, sillä tuuli tunkee ja minulla on pitkä matka vielä tänä ybnä.”

„Sinun matkasi woipi tulla lyhyeksi ja pitkäksi, wanha weitikka,” ärjyi tullimies närlästyksissä, wiittaen samaassa erästä syökkäriänsä menemään kuuttoon sisälle, „sillä minä hywin kyllä arwaan sinun menewän likimäisemmän luowian luokse, joka woipi purkaa tuohon sinun heittid-laiwaasi jonkun rommi-tynnyn, sekoi-tettawaksi terwaweden kanssa. Mutta kyllä minä lupaan lähettää sinulle raskaan kuulan wesirajaan, missä ikään sinut tapaan; ja pääsetkö sinä kokonahkaisena kruunun weneen kynsistä, kuin minä kerran olen joutunut kannuksillesi, pitää sinun sekä jälkeentulewaisestesi joutua wapaksi salapiilejdiiksi minun aluskunnasani.”

„Minä uskou, armollinen herra,” wastasi toinen, „että niin ei käy, ja jumala warjelkoon minua wanhoilla päiwilläni joutumasta semmoiseksi juomaratiiksi, jotta käwisin kuolemaan,

niinkuin laiwapoika pohjois=luodolta. Pojan, näet, sanotaan kulettaneen kahta rommi=tyunnyriä weneesänsä ja sattuneen kruunun jahdin kynsiin. Hänellä, näet, ei ollut halua seisah=tua, jonka tähden sai kuulua weneeseensä ja rommi=tyunnyriin yhtäikaa, niin että hänen täy=tyi hukkaa engeliskän punssiissa, jota tavalli=sesti „groggiksi” kutsutaan.

Sydämmellinen nauru alkoi kaikua tulli=weneen joka solasta, joka hälwensi hetkeksi sitä yksiwakaisuutta, mikä tähän asti oli kestänyt.

„No,” sanoi wanhus, kuin syökkäri nyt herkesi wirka=työstänsä ja hyppäsi omaan weneeseensä, osoittaen mitään ei löytäneensä, „no, herra luutnantti, me olemme rehellisillä retkillä; wähän eloa, jumala armaa, olemme hakemassa itsellemme ja ystävillemme, eikä mitään meillä ole aluksessa, ei edes yhtä naulan nenää, jostain astiasta, mikä haisahtaisi rommille eli muulle kielletylle tawaralle. Sensuhteen woitte päästää meidät nyt menemään, armollinen herra, sillä kohta nousee meille kumpaisellenkin armoton myrsky, ja silloin tarwitsemme kelleh=tiä wapaalla wedellä, että woimme siitä sel=witä.”

„Minun ei pitäisi päästää ketään, ei sinua eikä muita teidän joukkoa, kehen minä kerran olen saanut kahleeni tarttumaan,” lausui luut=

nantti, jolla jo ilmankin ukon rukouksitta näkyi olewan tähtymys erota; „ja ole wakuutettu että sinä et joka kerta pääse kynsistäni niin helposti kuin nyt; sillä minä tiedän että sillä elolla, mitä sinä ja sinun kaltaisesi kuleskelette hake-
massa, sillä ei warpuinentkaan saada päiväkautta elää. Mutta ensiksikin, ukko=huono, mitä sinä tuolla lyhdillä pumpputankon nenässä teet? et-
hän sinä aikone ainakaan tuulaistaa keskellä me-
ren selkää, wai miten?”

„Elkää kieltäkö, armollinen herra, meiltä köyhiltä kohtuullista tupakka=tulta ja wähäistä silmän=huwiketta,” tinki wanhus teeskellyllä yf-
sinkertaisuudella; meillä ei ole kyöffiä ja kella-
ria, eikä lämmintä uunia kajuutassa, niinkuin
teillä, ja waellamme kuitenkin sillä syngellä
merellä, kuin te lasette maalle lepäämään.”

„Tupakkatulta ja silmän=huwiketta! sinä
wanha konna,” huusi luutnantti nauraen; „tu-
pakkatulta on se sinulla, jos annat laiwalle,
mikä tulee fotiin tupakka=lastilla, osoituksen
missä sinä olet, saatavaksi tupakat salakähmässä
maalle, ja silmän=huwiketta, jos sinä näet tulen
loistawan fruunun aluksen huipussa, silloin kuin
sen wäestö makaa eli on maalla. Kyllä teitä
tunnetaan.”

„Kawahtakaa, hyvä herra, herjaamasta
meitä niin paljo, meitä köyhiä luotolais=kurjia,”

keskeytti wanhus. „Jos teiltä meidän seuđuilla luuppi paloi, niin minä uskon, että Jumalan leimaus oli silloin luowimassa salapiilejbitä takaa, ja pettywisä otti wäärään kuuttoon; mutta ei ainakaan meidän pojat ole näpillänsäkään olleet mukana semmoisessa pahassa pelissä.”

„Anna tuolle wanhalle narrille lasi kylmää punssia,” wirkkoi luutnantti syökkärillensä, „ja sitte suorittakaa pojat lähtöön. Ja sinä ukonkettale, elä näyttäv merellä minulle, kuin sinä et uskalla seisahda kuin merkki annetaan, jos rakastat säilyttää henkeäsi ja alusta. Sillä tänä iltana annan minä sinulle punssia, mutta huomena kentiesi pyöreän kuulan.”

„Minä tiitän teitä, herra, hyvän lupausenne edestä, ja vielä enemmän siitä mitä jo sain; mutta kuin te nyt laslette siwu Pihlajaluodon niemen, niin pitääkää hywin merenpuolelle, sillä nyt on hirmuinen pakowesi, ja kivet warmaan kurtisteleewat siellä tähtiä tänä iltana.”

Wanhan perämiehen tätä sanoessa, erosiwat alukset toisistansa ja kumpaisetkin jatkoiwat matkaansa eri haaralle.

Kohta kieheentyi nyt kaikkeen wallattomuuteensa ja suurellisuuteensa yksi niitä bitä, joita merimies pelkää ja rakastaa, ja joita taas maalainen tuskin woipi ajatuksissaankaan itsel-

leen kuvata. Nuo vastikaan wáhá wáliá pyörreilleet, heikommat tuulen puuskat yhdistyiwát nyt kokonaiseksi pauhaawaksi myrskyksi, ja westjoulot eiwát enempätä aalloilleet, waan repeytyiwát pauhinalla ylös merestä. Hieno pyrywá, waahdesta nousut, tuhu ja ne ikään kuin pois pyyhityt aaltojen harjanneet yhdistyiwát siihen pilwistä alas syöksewään rajuun rae-sateeseen, ja supistiwat näkö-alaan, yhen pimeyden kanssa yhtenä, niin, että tarkinkaan silmä ei woinut kynnärätä etemmäksi eteensä nähdä. Kaikki ison purjeen kääreet oli koottu ja pieni paatti wedetty alukseen. Meidän wanha tuttuwa seiso peränpidosssa ja purra jauhoi tupakkapallia hampaissaan, juuri kuin hänen suunsa olisi ollut mylly ja ehdottomassa yhtyydessä luonnon voimien tuimuuden kanssa. Hänen wäestönsä, kumpainenkin mies, oli waralla purjeuorisssa. Mika, näet, ei antanut enempätä maata. Tämä pieni alus oli perin kallellaan, tuulen-alus-laita ihan weden rajassa asti, ja jokainen laine tuulen puolelta wieri yli laitojen, huuhdellen laiwa-kantta keulasta perään saakka. Wanhukselle oli kaikki opittu taitonsa ja erinomainen tarfluutensa hywin tarpeeseen, woidaksensa jokaisena filmän-räpäyksenä ohjata aluksen kulkua tuulen wallasta ja kawahtaaksensa ettei se saanut joko kumoon kääntyä eli eksyä

reitiltä. Mutta siinä kaikessa ihmeteltävässä wakuudessa, jolla hän wallitsi ja hallitsi aluksen pienimmätkin liikkeet, ja ymmärsi ikäänkuin ottaa wallan kahdelta wäkewimmältä yhdistyneeltä luonnon woimalta, oli hänen ajatuksensa niin wähä sitouneet tähän sattumaan mellaustukseen, että hän, aiwan tarkasti ajatellen, antautui puhelemaan kahdeksantoista wuotisen nuorukaisen keralla, joka wieresänsä hoiteli suuren purjeen nuoria ja joka sillä puheliaisuudella, joka waaroja tunteissa on tawallinen riipeämällä luonnolla, alotti tarinata.

„Ja jos nyt,“ alkoi tämä nuorukainen, „pieni Lemmetär ei saa jalvoja allensa, tullaksensa kotiin, niin sitte se ei ainakaan koko syksynä tule; mutta minun mieleni tekisi wetoa lyömään, jos waan wähäkin tyyntyy, että yhsen pojista on jälesämme aamulla ennen päivän tuloa; wai miten te luulette, isä?“

„Niin kyllä, jos se waan ennen ei ole sattunut löytämään saarenmaata eli jotain muuta kuiwaa paikkaa,“ wirkki wanhus.

„Kaikkeapa muuta vielä!“ arweli poika; „sanotaan sen kapteenin tuntewan maan hajua kolmen penikulman päästä, ja että hänen päättänsä jo kiwistää, jos kahta penikulmaa liikeelle ehtii. Hänellä ou awoin meri edessänsä, eikä

varmaan ai'o käydäkään haminassa, ennenkuin saapi tawata meitä tahi muita tuttaviansa."

"Kokkapurje napsaa kuin tikka; tiukka sita paremmin sinä siellä etupuolella," huusi wanhus, ja jatkoi siihen: "Mitä hänellä on antamista meille, antakoonkin kohta, sillä jos emme joudu ennen päiväa sisälahdekselle, niin saamme me kowan takaa-ajon aamulla."

"Takaa-ajon!" epäsi poika. "Milloinka ennen on kruunun luuppi purjehtinut meidän alusta kiini, isä? Tulisiko se vastaamme ennen kuin olemme päässeet siwu Pihlajaluodon ja jättäneet niemen taaksemme, niin käännymme me ja pujahdamme pakoön pitkin yläreittiä, ja arwelen minä että me jo olemme joutuneet ne kaksi penikulmaa Pitkäsaaren salmelle, ennenkuin se on kerennyt Pitkäsaareu luodonkaan kohdalle, joka ei taida olla paljo päälle puoli tiestä."

"Baan entäs jos se toinen tulli-wene olisi meitä vastassa Pitkäsaaren salmella?"

"Sitte pitää meidän pinoa päin merelle," wastasi poika. "Se on kummallista jotta, niin monta kuin niitä on, ja jos niitä olisi kaksi-kymmentä kahden asemesta, ne eivät toki koskaan saa muuta kuin juoda meidän wäylä-wettä, jos se muka heille maistaa."

"Tässä, juuri tällä paikalla, missä me nyt liikumme, ammuttiin weljesi upoksiin," mainitsi

wanhus ja äänensä, muuten muuttumatta, tärisi hyvin tuntuvasti. Pitkä äänettömyys seurasi sen päälle.

„Minä en tiedä,” alkoi nuorukainen jälleen, „mutta mitä minuun koskee, olen minä aina pelännyt enemmän niitä kyselymyksii, tiedustelemisia ja kaikkia muita juonia, joilla meitä luotolaisia koetaan ahdistaa ja hätyytellä, kilpailtuamme jonkun kruunun luupin kanssa, kuin noita hänen omia tykkilbitänsä, vaikka kukaan ei voi sanoa muuta kuin että ne ampuvat, etenkin tyhnellä ilmalla, sangen hyvästi. — Nyt tuntuu minusta ikäänkuin tuuli jo alkaisi heikentyä; minä luulen taiwaškiin jo rupeaa jälleen selvenemään.”

„Minä olen elänyt wiisi seitsemättä kymmentä vuotta, kuudes käynnässä, puhkesi ukko, waan ei milloinkaan, ei koskaan, ole yksikään sana tuomarin suusta käynyt niin liki päätäni, kuin rae-haulit noista tulli=tykkilbidistä jo monta kymmentä kertaa ovat tehneet. Kun kala=lokki iskeyypi nuottaan, niin woipi hän saada haulisateen kylkeensä, jos häntä ammutaan; waan jos hän kerran nostaa sä'ren siitä ja menee matkoihinsa, on sitä enään myöhäinen etsiä toisten joukosta, jotka luotoloilla istuuvat eli ympäri salmeffeita lenteleewät. — Suorittakaa irti kääreet! tuuli tekee jo hengen lähtöä. Tuolla,

minä luulen, pilkottaa jo tähti tuulen puolel-
la." — —

Puheenpito keskeentyi tähän, ja nuorukai-
nen läksi tekemään käsittyä.

Synkemmät pilwet olivat jo fallistuneet
alatuuleen ja menossansa ifäänsä myötänsä
wieneet niitä raskaita huuruja, jotka tähän asti
olivat ilman tummentaneet. Yksi walon sä'e
toisensa perästä alkoi pilkoittaa taiwaalla ja
tywen pakkasen kanssa tuli myrskyn ja sateen
siaan. Vallot yksinäänsä tuntuivat niinkuin ei-
wät olisi tahtoneet muuttaa luontoansa; ne
wydryiwät ja kuohuiwat vielä samalla wallat-
tomuudella, ja niiden lewottomat, uhkaawat
huokaukset olivat waan sen enemmän kuultawat,
kuin myrskyn ulwonta mastissa ja purjeissa ei
enään estännyt eikä hälwentännyt niiden ääntä.
Wiimein herkesi myös tämäkin meno, tämä py-
sywäisin muisto raju-ilmaista, ja meri rauhot-
tui taas, waikka wähittäin, ifään kuin tuimaksi
ja huimaksi ärsytetty mieli, joka kauwan kuo-
huu vielä sittenkin kuin ne synt owat siitä
haihtuneet, jotka wil itsiwät sitä rajuksi.

Pari tuntia oli kulunut yli puoli-yön, ja
jahti kiikkui nyt, pian täydellisen tywenen ol-
lessa, juuri yhtäläisesti kuin ennen uujakkatakin
ja pauhaawata myrskyä, ja laineet sitä ajoiwat
melkeen yhtä paljo kuin se eteenki päin pääsi.

Koko taiwaan kansa oli täyd täynnänsä kiiluvia tähtiä ja yö oli niin kirkas, että, jos silmiä häikäsewää lyhdyn waloa ei olisi ollut, niin olisi siitä pienistä aluksesta woinut joksensakin etäälle nähdä. Wanha ystäwämme seiso i vielä perän pidoissa. Hänen katsantonsa oli sen näköinen synkkämäinen, että se osoitti pian kärsimättömyyttä, ja hän tuntui ottawan lukuun joka minutin. Silloin tällöin näkyi hän peittelewän lyhtyä, hierustelewän silmiänsä ja kurkistelewän tuonnemmaksi merelle. Ulkkiin selweni hänen synkkä muotonsa, hän kuulteli. Siellä airojen kolle kuului kupeella wahan matkan päässä, ja mökäs, jonka kentiesi ukko waan yksin ymmärsi, kuului kanssa, jota hän samassa silmän-räpäyksessä myös wastasi. Näkyi niinkuin tämä lähestyvä wene olisi odottanutkin tämmöistä merkkiä, ennenkuin laski luokse, sillä nyt nousi kerrassaan airojen kolle kowempi, ja kauwan ei wiipynytään, ennenkuin jo sukela matruusi hyppäsi aluksen partaalle, sitoi kiini kofkanuoran ja terwehti wanhuusta.

„Hitto teihin ja tuhansia russia (terweyksiä) Saksaasta!“ alkoi tämä; „mitä juonta se on teillä, että hiiwitte päin tnulta, niin että toisen raukan täytyy soutaa käsiwartensa hiihteen? Meidän musta lelumme läikkyy tuolla teitä paljoa alempana, ja se olisi woinut hel-

posti tapahtua, että tänä yönä emme olisi ta-
wannutkaan toisiamme, — worpei! sillä me et-
siimme teitä alempana ja uskoimme tuskin sil-
miämme kuin näimme teidän tulen. No, „spref-
ken sie Tbits,” minun liper Herrani? Huh!
Saksalainen sitä wilua; — onko teillä edes
ryyppyä?”

Näitä viimeisiä sanoja lausuesäsaan, — joita
seurasi wilun hyristys koko ruumiissa, awasi
hän lyhdyn ja puhalsi tulen sammuksiin, jolla
hän kerrassaan ilmoitti tuttavuutensa salapur-
jehtijan salaisuuden kanssa, ja ikäänkuin palwe-
luksiksi wanhukselle tahtoi ennättää ennen hän-
tä. Sitte höllitti hän purje=nuoraa, ohjasi
alusta menolleen ja käänsi kääsiwartensa rinnoil-
leen ristiin, odottaen kääsiwällisestä osaansa
purakosta, jota näki ukon kairanneen powel-
taan ja warsin hywällä mieluisuudella pitävän
suunsa edessä.

Wanhus pistikin hänelle kanssa purakon ja
otti wuorostaan puheeksi. „No, poikani,” sanoi
hän, „mitä Lemmettärellä nyt tänä syksynä on
tuomista kotiin? Minä sain sanan wastaani
satamassa lähteä merelle tänä yönä, ja tuskin
tiesinkään kuta laiwaa odotetaan.”

„Lemmetär,” wastaasi toinen, „on pufenut
itsensä silkkiin ja samettiin, — lauter woll und
sei — sei — mikä silkki taas onkaan Saksaksi?”

Tietäkääs kuin minä olin Lyypekiissä, osaän minä Saksaa niin huimasti ja rentonaan, että koko kaupunki ölläili minua."

"Heitä nyt," wirkkoï wanhus färsimättömyydellä, "heitä helwettiin tahi Lyypekkiin sinun Saksasi nyt ja wastaa minua kysymykseeni, niin että sitä woipi ymmärtää. Luuletko, poika, meidän lörypöttelewän Saksaa täällä merihärkien ja kajawien kanssa? Onko teillä waatetta ja huiwia laiwasssa, niin minä sanon suoraan, että ennen minä näännyin nälkään niinkuin lietsarin lehmä, ennenkuin lastaan yhtä ainoata käärbstä laiwaani, jos se ei ole wettäpitäwästi käärittynä; sillä meille tulee myrsky päiwän tullessa ja sateita koko syksyksi, ja minulla ei ole ollenkaan hypaista tulla wastaukseen pilaantuneesta tarwarasta."

"Ja meillä sitte olisi muka huwan wuokki tehty kolme päiwää ummelleen työtä niiden kirottujen käärbsten warustamiseksi, ja kaupan päälle vielä menetetty niihin koko prikin peite-neuwot," muki merimies. — "Jos ne käärbset ei ole wettäpitäwiä, niin tahdon minä elää kiiwalla maalla koko elinkauteni. — Uskottawasti tulee teidän enemmän luowita, minä luulen näkewäni jo wahan wiwahusta meidän pieneistä leluista, tuolta, pitkin ala-hankaa."

Se musta pilkku, minkä tämä tarffanäkbi-
 sen merimiehen tottunut silmä eroitti waalealla
 taiwaan äärellä, ja mitä wanhus kenties vielä
 teräwämmällä silmällään jo alkoi tähystellä, ei
 saattanut ollenkaan epäilystä, että muuta kuin
 sitä suuntaa oli laskeettava. Jahti kääntyi pari
 wiivaa wastaisempaan tuulta, ja sitte wahan
 matkaa mentyä sitä suuntaa, alkoi tuon etsityn
 prikin haahmu jo enemmän ja enemmän nousta
 näkywiin pimiässä. Tuo sukkela matruusi jätti
 nyt wanhan ystäwänsä yksin peränpitöön ja
 läksi kofka=puolelle, jossa hän sitte toisille
 nuoremille miehille paneusi leweästi, kaikella
 merimiehen tunnetulla sukkeluudella, tarinoimaan
 matkastansa, ja laihan äitikielensä oheissa melis-
 kasti hän kuulioitensa huwiksi ja ihmeeksi loppu-
 mattomasti Saksan, Engliskän ja Tanskan
 komppa= sanoja. Wahan ajan kuluttua näin,
 asetui jahtikin pikku=prikin, Lemmettären ku-
 peelle.

Jos meidän wanha salapurjehtija kulullansa
 näki huolta, pitkään etsiessään tätä tullutta pri-
 kiä, niin eipä prikinään kapteni ja wäestö
 olleet lewolliset ukkoa odottaessaan. Wieno tuuli,
 joka lisäksi vielä puhalsi pahalta puolelta, uh-
 kasi kaikenlaisia wastuksia ja teki, että kapteni
 epäili miten päästäkään ennen päiwän tuloa
 niin kauwaksi pois ranteelta, ettei jotkut frunnun

luupit saisi häntä haistimiinsa. Hän oli sen-
 tähden hywin innoikkaasti tuttaviansa vastassa
 laivan kannella, ja höyryävän toti-lasinsa ja
 sigarrinsa oli hän heittänyt kajuuttaan. Joko
 se nyt tuli ikävällisestä odotuksesta, eli tarvoi-
 tuksesta karkoittaa maan läheisyyden vaikutta-
 maa ja waiwaamaa pahaa päästänsä, mutta
 hän oli waan ahkerasti holhonut lasiansa kaike-
 n yötä ja oli, joten sanotaan, rohkeimmillaan,
 olematta kuitenkään minikään puolesta kowin kuu-
 nottomassa tilassa. Kuin nyt jahti oli jo kii-
 nitetty prikin kapeelle ja ukko kumppanineen
 nousut laivalle, otti kapteni häntä vastaan
 kaikella sydämmellisellä ystämyydellä; ja ukko oli
 siis hywin terwetullut, niinkuin luonnollista
 tässä tilassa olisin, sillä ukolla oli nyt arwoa,
 kapteni oli nyt hywällä tuulella ja heidän ystä-
 wällisyytensä oli ollut jo monivuotinen. Lai-
 wan perämies sai käsken panna jahti lastiin
 niin pian kuin suinkin mahdollista oli; ne kää-
 rökset eli pakat, mitkä jahtiin oli pantawat,
 määrättiin hiljaisuudessa saatettawiksi perille, ja
 kukaan hitto ei pitänyt uskaltaa koko asiasta
 maalla sanaakaan hiiskua. Nämät käskeyt ja
 waroitukset annettuansa, tarttui kapteni tämän
 wanhan ystäwämme käteen ja wei hänet alas
 kajuuttaan, jossa hywä totto-walkea piisissä ja
 höyryävä totin haju keskeyttiwät suloisesti kai-

fen wilun ja pimeyden mitä laivan kannella oli tunnettu.

„Tykkä=tywen ja ala=purje!” alkoi kapteni; „minä saan loikoa tässä niinkuin säkissä, ja ennen päivän koittoa voivat pian kruunun luupit uifsennella ympärilläni kuin anferiaat määränneen kalan ympärillä. Mitä pitänee nyt tekemäni, minä en pääse niin paikalta pois.”

„Ei mitään hätää, herra kapteni,” wakuutti wanhus ja työnsi kohmeita käsiänsä piisiin, kyllä meille päivän tullessa tuulta tulee, ja luupit loikoovat maalla kaiken yötä.”

„Kas noista sanoista pitää sinun saada kiitos ja kunnia, wanha kumppani, ja hyvä lasi, ymmärrätköös. Jaakko! katso onko teekattilassa wettä, ja laita wahwa paukku ukolle.” —

„Te arwelette meille tulewan tuulta päivän tullessa?” jatkoi kapteni puhettansa.

„Ja oikeen wahvaa khytiä ja tuulta purjeille vielä kaupan päälle, jos lampaat taiwabhalla eilen illalla oikeakseen kulkiwat,” päätti ukko, sala=piiltäjä; „tuuli tulee ehkä wastainen; waan kuin se waan hyvästi puhaltaa, niin kyllä merimies eteenpäin pääsee.” —

„Tuleeko waan tuulta, niin kyllä merimies eteenpäin pääsee, eikä kukaan luowia Lemmettären hameeseen tartu. Waau sanoppas nyt wan=

ha perämestari, miten kauppa käypi meidän kaupungissa? Tuliko Bellamo kotiin kokonahkaisena? Se läksi Lyypekiistä samana päivänä kuin minä sinne pääsin, ja oli siinä hyvää tavarata siinässä."

"Kikimailleen kaikki sai hän säilöön, paitti kahta rommi=tyynyriä; mutta näiden kanssa upoksiin ammuttiin minun wanhin poikani kaupan päälle," wirkkoi ukko ja otti samaan liittoon kunnan kulauksen, joka häiritsi lasissa yhtä suuren pako=weden kuin siinä ensin oli ollut nousu.

"Ja niin te liikutte," äyhkäsi kapteni, jonka ajatus isäntänsä wahingosta ja äkäsimmän wi-hollisensa, tulliweneen, riemusta tukahutti kaikki muut tunteet, "ja niin te suoritate kalua ja tavarata. Tykkä=tywen ala=purje! semmoinen tawara meni siis tuommoisten ahmojen fitaan. Itse piru, waan ei kukaan rehellinen laiwan isäntä pitäisi uskoa teille yhtä lahonnutta ank=furi=koppaakan, rautawanteiden wuoksi muka, mitkä niiden ympärillä owat."

"Teillä ei ole ollenkaan puhdasta merimiehen suuta tänä yönä, kapteni," äänsi wanhus wirittäen tuimalla täräyksellä tyhjennetyin lasin alas kajuutan pöydälle; "luuletteko te että poika antoi ampua itsensä upoksiin, saadaksensa juoda suolaista punssia, eli päästäkseen hifoilemasta

airoissa, ja ei siitä syytä, että hän, se hurja, viimeiseen asti koki holhoa teidän raukkoja rommi-tynnyriltänne, jotka, vaikka piru minun harmaisa hapenissani istukoon, olivat kuitenkin paljoa vähemmästä arwosta kuin yksi ainoa suoni sen pojan kädessä, eli yksi weripisara hänen rehellisessä sydämessänsä."

"Ja siihen sanon minä Amen, nimittäin hyväällä kirouksella tulli-abmojen hyvään voittoon sillä kertaa. Pojan olijin minä ottanut laiva-pojaksi milloin hyvänsä, waikkapa olisi matka ollut vaikka Itä-intiaan. Ja juoksemalja hänen rehellisen kuolemansa muistiksi, sekä kaikille hyville ystäville! Jaakko, täytä meidän lasit!"

Lasit täytettiin taas, ja sen äänettömyyden, joka oli ikäänkuin pyhitys odottaessa lasia, katkaiji kapteni kohta niinpian kuin oli koettanut uutta rommi-panosta ja tuntenut sen hyväksi.

"No, vanha ystäväni, mitäs muuta maalla kuuluu," alkoi kapteni jälleen, "tietääkö meidän patruuna meitä odottaa, wai oletteko te waan muuten omaista toimestanne pyynnössä."

"Minä en ole astunut jalkaani maalle mooneen wuorokauteen," wastasi wanhus. "Kierillä sain minä sanan että teitä odotetaan. Se oli eilen illalla, ja nyt olen minä tässä."

"Niin wainen, niin wainen, wanha tuttu,"
 äänsi kapteni, "sitte pitää meidän sopia rahti=
 palkasta kanssanne, ennenkuin te lähdette pois.
 Ei ole hyvä leikitellä teidän kanssa tammöi=
 sessä tempussa; teidän vaatimukset kaswaawat
 kuin oras pellolla. Kuin lähdetään fotoa, on
 se tuskin korttelin pituista, waan takaisin kuin
 tullaan, nousee se jo yli pään."

"Kolme tynnyriä rukiita ja kolme tynny=
 riä suoloja, herra kapteni, ei jywääkään siitä
 alle," lausui wanhus hywin kiinteästi.

"Tykkä=tywen ja ala=purje!" äyhkyi kapte=
 ni, "teillä, hitto wieköön, ei ole pitimiäkään
 päässä. Luuletteko te, että rukiita syntyy itse=
 tään kauppamiehen puotiin, ja että suoloja kas=
 waa niinkuin lunta talwella? Ei, ei, matala
 tuulen puolella, alenna, ukkoseni, alenna!"

"Ei niin jywää siitä alle ja oikeen totta
 puhuen, kapteni: Minulla on kuus lasta, jotka
 tarwitseewat leipää; rukiita meidän laihoilla
 luotoloilla ei kaswa, ja muutama tynnyri hailia,
 mitä nuotta minulle tänä syksynä antoi, owat
 kohta lopussa. Minä olen menettänyt wanhan=
 päiwän turwani teidän parhaaksi. Pistokää
 kätenne tämän nutun sisään ja koittakaa onko
 minun wanhalla ruumiillani yhtäkään fuiwaa
 tilkkua, ja jos minä sen paljastan, pitää teidän
 näkemän monta merkkiä, joita minä kannan

ja olen saanut teidän ja teidän kaltaistenne palveluksessa, ja monta arpea, semmoisia kuin tämäkin." Tässä näytti hän niskaansa, jossa erilleen ammuttu pirsto oli jättänyt syvän haavan.

"Heitä, heitä pois!, vanha ystäväni, eli paiskaanko minä peitteen suullesi," huusi kapteni, jonka nykyisessä tilassa herkkä luonto pudotti hänelle kaksi suurta kynneltä poskipäille, ennenkuin hän tuosta tiesikään; "mittasi pitää sinun saaman ja vielä kuffupääni. Emme kumpainenkaan, en minä eikä minun patruunani, tahdo nähdä tuttaviamme nälkään nääntyvän. Pane pohjaan lasisi, ukko; pois kaikki surut ja huolet merellä. — Saas tästä! onneksi, ystäväni! waan minä makaan tässä kuin säkissä, ja Jumala tietänee miten taas pääsen ulos merelle. — —"

Tarinoiminen, joka luultavasti aineen puolesta ei olisi tullut seisautumaan, keskeytyi nyt kuitenkin perämiehen alas kajuuttaan tullessa tietä-annolla, että ne määrättyt tavarat jo olivat lastatut jahtiin. Mikä oli kallis, ja muutamilla sanoilla kaikessa lyhykäisyydessä molemmiin puolin suostuttua mitä tavarain säilyspaiikkaan, huolelliseen holhoukseen ja semmoiseen kuului, erosivat nämät molemmat liitto-weljekset toijistansa samallaisella waka-

walla ystäwytydellä, mikä oli kaunistanut heidän yhteen=tapaamisensaakin. Kapteni laskei heiti päin merelle, waan meidän wanha ystäwämme, jonka taas näemme peränpidossa alufseksaan, kääntyi kierille ja piti rantaa kohti näiden kallisarwoisten tawaroidensa kanssa, mitä hänelle oli uskottu.

Jahti oli prikin jättänyt ja etsi maata. Pikipäinen osoittelo maantuntemiseen näiltä paikoilta merta, missä tämä pieni jahti purjehtiesseen nyt liikkui, ei ole luultawasti liiallinen saatavaksi jotenkuten selwille niistä syistä, jotka johdattiwat ukon päättämään mitä suuntaa oli laskeettava. Likiinäisiin maa purjehtijalle jiltä paikalta, missä nyt olemme, on kaksi suurta saarta, molemmat jo ennelteään tutut nimiltänsä lukijalle, nimittäin Pihlajaluoto ja Pitkäsaari, jotka pituudeltaan owat kaksi hywää penikulmaa, ja muodoltansa mereltäpäin niinkuin warjinainen suora ja katkeematon laaka merenranta. Näiden kohdalla on meri ihan aawa, lukematta yhtä ainoata pitkämäistä luotoa, joka on jossikin etäällä viimeksi mainitusta saaresta. Tämä kohottaa selkäänsä hywän paikan korkeimmalle aaltoja, ja taas etempäältä katsoen tuntuu se sulawan yhteen koko ison maa=lakeuden kanssa. Kun tullaan lähemmäksi niin näkyy, että ranta käännäksensä mykyräisensä pohjukkana

sisäänpäin maalle, ja että salmi, joka sitoo lahden nenän sisäranteiden kanssa, tekee tämän yhdeksi näyttävän saaren kahdeksi, niinkuin niitä onkin.

Tämä salmi, vaikka kyllä syvä ja muuten hyvällä paikalla, ei ole kuitenkaan edullinen kulkupaikaksi meren ja pienten lahtien välillä, kuin se on yläpuoleltaan telkeentynyt karilla, joka monta sataa sylvää pitkä, rannalta rantaan, on iteenä näiden kahden saaren välillä, ja on niin matala ja kiwinen, että waan pienet kalamiesten weneet, nekin ainoasti tyhnellä ilmalla, voivat päästä tämmöisessä pahaassa louheikossa kulkemaan. Kuin nyt sentähden meidän wanha ystävä tahtoi päästä sisälahdekkeelle, jossa lukemattomat piilopaikat ja ammattikumppanit voivat antaa hänelle turvaa ja wakuutetta, oli hänen täytymys kulkea kumpaisen saaren nenätse hyvänsä; ja hän walitsi Pihlajaluodon nenän, olewa wähä likempänä, vaikka wiisiiin tiesi että äkäinen wäyryjänsä sillä suunnalla oli mennyt maalle. Kuin hän wärmästi luuli ja toivoi tulewan wahvaa tuulta päiwän koiton kanssa, niin arweli hän woivansa jättää peräänsä sen waarallisen paikan, ennenkuin tulliwene ennättäisi lähteä ydtilaltansa, eli, jos se nyt olisi aikaisemmin liikkeellä kuin tawallisesti, niin hän kuitenkin toivoi päästä

siwutse saaren nenän, ennenkuin walkeneminen
 olisi eunnättänyt tehdä mahdolliseksi häntä hof-
 sata. Toiselta päin, ja jos hän olisi valinnut
 Pitkäsaaren niemen, olisi hän tullut uskalta-
 man paljo pitemmälle matkalle ja tullut wii-
 pymään paljo päivän päälle awoimella merellä,
 ja kaikessa tässä joutunut warmaankin toisen
 tulliweneen vastaan, joka liikkui sillä suunnalla.
 Mutta kaikkien niiden kieltämättömien etujen ohes-
 sa, jotka olivat ukolle tarjona otetulla suunnalla
 edellä muita, oli se kuitenkin yöllä waarallinen
 ja täytti ukon kalloa huolilla, ja niinkuin lintu-
 mies kuultele lokki-linnun ääntä, kuusteli hänkin
 ensimmäistä suhausta, mikä olisi ennustanut
 odotettua pelastajata, myrskyä muka tulewaksi.
 Mutta tywen kesti aina edelleen, ja vielä sit-
 tenkin kuin jo rahtuinen päivän koitto alkoi
 lajastaa ja enentää enemmän ja enemmän nä-
 köpiirin laajuutta, näkyi merenpinta waan tyy-
 nenä ja melkein peilikirkkaana joka kulmalta.
 Wanhus alkoi epäillä tokko purjehtiaakaan enem-
 pätä rantaa kohti, waike purjehtia siinä aamu-
 tuulessa, jota hän wakuudella odotteli, takaisin
 merelle odottelemaan tulewata yötä ja parem-
 pata onnea. Tämä viimeinen oli hänelle kui-
 tenkin kauwan jo ollut pahin mielestä, ja kuin
 päivän walkenemisen kanssa jo alkoi merenpinta
 wilppaasti elää, ja iloinen laine-loiske aluksen

fupeilla todisti enentywää menoa, häwisi wan-
huffelta ikäwät mietteet pois toiwon tieltä. Hän
toiwoi saada, voitetun tarkoituksensa perästä,
lewäyttää walwomisista, wilusta ja wettyimi-
sestä wäsnyttä wanhaa ruumiistausa, ja hän
läski hywällä miehuudella kohti Pihlajaluodon
etäältä näkywätä nientä.

Dhuwia ajopilwiä nousi taiwaalla ja fe-
rääntyiwät yhteenpäin, peilikirkkaus laineista
häwisi kohta kokonansa, ja muutamia tuimia
tuulenpuuskia tuli toinen toisensa perästä ja
kallistiwat jahtia hywin kylkimyrylleen. Wä-
hän ajan kuluttua wilisi tämä soma alus wah-
wasä ja tasaisessa tuulesa nuolen nopeudella
kohti rantaa.

„Katsokaa,” sanoi meidän Kahdeksantoista
wuotinen nuorukainen, jonka kanssa jo olem-
me tuttavaksi tulleet, ja joka nytkin piti paik-
kansa suuren purjeen ääressä, „katsokaa isä, mi-
ten nyt ruskottaa tuolla idässä; minä luulen
siitä tulee myrsky päivän nousteessa.”

„Jos se jo ennen tulisi!” wirkkoi wanhus.

„Sitä ennen,” jatkoi poika, „pitää meidän
jo kylläkin olla selwittynä siwu Pihlajaluodon
niemen. Minä luulen filmäni jo selittäwät pe-
täjien latwat sieltä.”

„Lasketkaa purjenuoria, pojat, tuuli alkaa
puhaltaa myötäiseen,” huusi ukko tawallisella

fomanto=säwelellään, antamatta vastausta pojan puolinaiselle kysymykselle.

„Se on onneksenne,” jatkoi poika täyhtäessänsä käsikä; „minä olen aina arvellut että meidän jahti kulkee parhaittain myötä tuulta.”

„Se on onnettomuudeksenne,” intti ukko, „sillä jos tulli=wene tulee vastaan, on meidän sitä vaikeampi kääntyä takaisin Pitkäsaaren salmelle.”

„Mikä se tuolla puiden välillä niin walkealle kajaistaa,” äänsi nyt poika, katsoessaan terävällä silmällä sinne päin ja tuntui unohtaneen kaiken muun.

„Se on se wanha koiwu, joka pilkistäiksen petäjäpuiden välitse näin aamuruskoissa. Kawahda, sinä poika, näkemästä kummituksia selwällä päiwällä,” vastasi wanhus siewällä, mutta melkeen nuhtelewalla tawalla, oikeen hätkähäten ensin pojan ääntämisistä.

Joko nyt isän laupias oikasu eli tuon tolkun tekewän kohdan lifeisyys wailutti pojassa; mutta hän ei enempiätä mitään wirkkanut, ja wanhus oli täydessä työssä odotuksen ja warinpidon kanssa, huolimatta tarinoimisen jatkaantumisesta.

Wähän aikaa kului lewottomassa odotuksessa. Tultiin jo niin liki nientä, että laineiden loiske wästen rantakiwiä ei yksin näkynyt,

waan hywin selvästi kuuluihin. Yhtäkään purjehtijaa ei näkynyt, ainoasti joukko kajakia lewittelivät valkoisia siipiänsä aalloilla ja kiwillä. Jahti vilisi kilpaa myrskyn kanssa. Wiimenkin pyyhkäsi se mennä kuin nuoli siwu tuon wähdolla peittyneen niemen ja kääntyi jo ikäänkuin voitollisena sisä-lahdelle. Silloin ilmaantui näkywiin lähellä olewan saaren waiheilla valkoisia wilauksia puiden wälitse, ja siinä paikassa juoksi likempänä puolta tykin kannatus-matkaa tuo peljätty wene eli luuppi päin salmelle ja wallitsi kulkupaikan. Gloinen rähinä kuului komanto-sanain seassa sieltä, ja merkki-wiiri liehui mastin nenässä. Meidän wanha ystäwämme oli samalla kertaa kiepauttanut ympäri jahtinsa ja kiikkui jo pullistuneilla purjeilla ulompana nientä. Nyt juuri nousi aurinko kaikessa syksyisessä kirkkauudessaan merestä ja muodosti rauhallisesti ja ihanasti perukan niille näkemille, kuin paraita oli kiehteentymässä.

Kowa pamaus tulliweneestä pudotti kuulun muutaman sylen päässä tämän pienen jahdin takana weteen, ja selitti ja antoi tietää mitä wiirillä tarkoitettiin, samalla silmän-räpäyksellä, kuin ukko jälleen kului tuon kiwisen niemen nenäse, joka teki, että molemmat alukset yhdellä käänteellä hetken ajaksi häwiwät toistensa näkywistä.

„Kawahda, poika, ja katso tarkasti miten luuppi liikkuu,” huusi wanhus, joka herkeämättä ja tarkalla silmällä tirkisteli nientä, joka oli sillä jo ennen puhutulla, hyvän matkaa maalta olewalla, korkealla luodolla, jonka nenätsä hän nyt teivoi woiwansa nousta waitemma tuuleen.

„Kawahdan,” wastasi nuorukainen, „luuppi näkyy jo; nyt selwiää se niemestä; se juoksee käärityllä puomi-purjeella, se juoksee hyvää fyntiä.”

„Täykistä haarukkaa,” komensi wanhus, „tuuli heikenee mitä waan ennättää. — „Waaruko luuppi?” kysyi hän vielä.

„Se laskee ulos nuoriansa,” wastasi poika, „se kulkee hyvästi; minä luulen me emme paljo woita.”

„Katkase weneen nuora,” kääski ukko jälleen, „me olisimme woineet jo ennen ottaa weneen alukseen, niin olisi se nyt meillä tallella. Miten luuppi ottaa päin tuulen?”

„Sen puomi-purje on hywin pinkollaan, mutta fokka-purje palaa ennenkuin meidän,” wastasi poika; se ei woi mennä luodon päälitse tuolla menolla; hän saapi ottaa jäähywäiset meiltä, isä, me menemme helposti yli niemen kuin wene tuli pois. Me voitamme. — Mitä? nyt kääntyy hän päin suoraan meihin, — molemmat purjeensa palaawat!”

Kova pamaus jyrähti samaan liittoon luupista ja koko ravaus raehaulia suhisi tämän pienen jahdin ympärillä. Niinkuin lennoissa ammutulta linnulta turvattomasti retkahtaa siivet, niin putosi tästä juoksevalta jahdilta nyt puomipurje yhteen läjään; raehauli oli osautunut haarukan nenään ja katkaisi nuoran, joka sitä ylähällä piti.

Tuo reipas nuorukainen wiskasi silmänräpähksessä nuorat walloilleen takilla, ja silpoi kuin orawa ylös mastiin.

„Pistä lyijyä minun hyle=pyösyyni,” sanoi ukko toiselle hywin tyyneesti, ja piti senlisäksi alusta päin tuuleen niin paljo kuin ikään taisi, kewentääksensä sen kautta pojan työtä mastin nenässä.

Meidän wanhan ystävämmme ollessa alusenensa tässä kowin waarallisessa tilassa, oli tulli=luupissa riemu korkeimmillaan.

Jahdin purjeen pudottua, he tulli=luupissa olivat kohta hoksanneet koko sen edun mitä tämä onnistunut pamaus tuotti, että muka paikon pyrkijä tuli estetyksi pääsemästä yli niemien ja oli nyt kenties helposti kiini saattawa, ennenkuin hän ennätti saada turmeltuneen haarukan uudelleen järjestykseen. Elo tästä ensimmäisestä voitosta, saattoi samalla hetkellä,

kuin purje putosi, punssi=putelin ja lasin kiertämään ympäri koko väestönsä.

„Suokame malja minun pamaukseni muis= toksi ja toivokamme enemmän tuulta sinun pur= jeesesi, weljeni,” huusi Luutnantti ystävälleen ja virkatoverilleen, joka perää piti, seisten itse etu=tykin ääressä ja ottaen vastaan täysinäistä lasta; „laske, weljeni, laske; meidän pitää pur= tehtia kiini tuo weitikka, ennenkuin hän jälleen tuosta selviää; katso miten sitä tuuli painaa.”

„Tuo kirottu enkeli tuolla huipussa,” vastasi toinen, „tulee valmiiksi, ennenkuin luulem= mekaan. Katso, se kiipeää jo alas. Niemen yli he saavat olla kuitenkkin pääsemättä.”

„Piru wieköön,” huusi Luutnantti, „eikö sen puomi=purje jo ole taas yhtä kauniisti yl= häällä kuin ennenkin. Olis hän waan muuta= man minuutin vielä kahninnyt. Mutta minä lyön wedon, että hänet ammun upoksiin kuin waan pääsemme selvenwälle wedelle alatuulelle, muka luodolta kumpainkin.”

„No, olkoon menneeksi! tässä on käsi; jos pidät sanasi, saat höyryävän maljantäyden maalla,” myödytti toinen, „anna ladata tuli= putki kuulalla ja koeta!”

Nuo murhaawat varustukset pantiin toi= meen. Muuten pitivät molemmat alukset, pa=

fenewa ja takaa-ajawa, kumpikin päin luodolle, ja semmoisella wälimatkalla toijistansa, että se ei tuntunut pitenevän eikä lyhenevän. Toinen kerta kuin salapurjehtijan jahti kohosi jonkun aallon harjalle, näkyi se olewan niin likinä, että häntä oltiin wähältä huutaa. Luutnantti katseli äänettä näytelmää; viimeinkin puhkesi hän ikäänkuin hawainnut unesta: „Ebythykö kauniimpata nähdä luonnossa, kuin jalo alus myrskyssä, olkoonpa sen nimi sitte laiva, prikelijä jahti? Katso tuota pientä wenettä, miten se kelpiästi kuin joutsen sukeltaa aaltojen alle sywyhteen ja nousee ylös jälleen, yhdenkään wesi-pisaran painamatta sen wälfosia siipiä. Ja tuuliaspää parkuu ja meren wahto myöryy ja tuo alus kumartelelee siwujansa alas, ikään kuin ylönnantaen toiwonsa wastustella ja ikäwäiden saada waihettaa elämän kamppauksia lepoon ja kuolemaan; ja tulewana silmänräpäyksenä on se taas pönäkästi pystyessä korkeana ja wälfkyy wästen aurinkoa. Jalo alus, joka itsestänsä on rauhan alainen, myrskyn ja meren suhteen, pitäisi olla sen alainen jokaisen muunkin wällän ja woiman eli wä'en suhteen; ja sen wäestön pitäisi saada olla juhlallisessa rauhasa, juuri niinkuin kirkossa olla saadaan. Minä tahtoisin olla tuolla aluksessa ja sieltä katsella meidän luuppia — —”.

„Ehän kai ketikaan kadu wetoasi?" epäytti häntä ystävänsä, ääntäen jotenkin erilaisella tavalla.

„Minä en kadu enempätä sitä, kuin jotain muutakaan mitä kerran olen luvannut," takasi toinen; „mutta kipeästi käypi mielelleni noiden raukkojen pahulaisten kohtalo, joita me wäijymme ja ajellemme rannasta rantaan, salmelta salmelle, juuri kuin willipetoja; he owat toki ihmisiä hekin ja uskaltaawat henkensä, werensä ja koko elämänsä, ja kärsiwät wilua ja märkyyttä kuiwan leipä-palan edestä itsellensä ja pienille lapsillensa. Minä tahtoisin ennen istua tämän luodon suojuksessa ja onkia ahwenia, niinkuin lapsuudekseni useasti tein, ennenkuin iskeä harpuuniani tuohon somaan walaškalaan, joka tuossa edessäamme uiksentelee."

„Sinä pääset warmaan sitä tekemästäkin," muistutti toinen; „eipä se olekkaan niin helppoa saawuttaa häntä nyt kuulalla, niinkuin koko raehauli-tufulla äsken. — Se menee jo luodon alustalla; kawahda ja sano luokse miten tahdot, että lasketaan."

Tuliputki oli ladattu; Luutnantti tarttui sytyttimeen ja asettausi paikallensa. Waikka salapurjehtijan jahti pikemmin woitti kuin tapasi menesänsä tällä tyyneellä wedellä, tuulen

alla luodolta, tuntuivat kuitenkin molemmat alukset joutuwan lähemmäksi toisiansa aina jünä määrässä, mitä määrää heidän välillensä pauhaavien aaltojen korkeus vähentyi; ja kohta kääntyi jokaiselle selwäksi että Luutnantti oli wetonsa woittawa. Nyt pääsi jo luuppikin taifaiselle weden pinnalle. Odotettu hetki oli kässissä; muutamia pikaisesti sanottuja ja pikaisesti suoritettuja komanto-sanoja kuului, ja laiwalle oli suunta määrätty. Ruoleman hiljaisuus oli aluksessa väestön kesken. Tuskin huokuiwatkaan kukaan, hengissä olemista osoitettiin waan silmäyksillä, joita, täynnä lewotointa odotamista, pakenemaan jahtiin luotiin purjeiden, nuorien ja mastien välitse. Nyt ei woinut pamaus tyhjiään mennä. Luutnantti kohotti sytytintä. — — Samana silmänräpäyksenä pölähti haalakka ja ohut sauru salapurjehtijan aluksen ympärille, pieni, tuskin kuultawa paukaus seurasi sitä ja sen vaikutus tuntui ihan paikalla luupissa; sillä Luutnantin käsi herposi, pää painui ja itse hän waipei sen matruusin syliin, joka tuliputken ladannut oli. Hänen kaswonsa oli weressä, pienoinen luoti oli musertanut hänen otsansa.

Sillä ajalla kuin nyt yleinen hämmästyks, jonka tämä tapaus matkaan saattoi luupin väestössä, muutamaksi minuutiksi typeryitti kaisen

toimen, sillä ajalla juoksi salapurjehtijan jahti wakarata menoa awoimen meren syliin, ja kiifkuelleen kulki se eteenpäin niinkuin ennenkin, ympärbittynä wahtoißilla ja aaltoilewilla laineilla. Wanhus seisoi tawallisella kylmä=luontoisuusdellaan ja hätäilemättä perän=pidossa. Tämöisten tapausten harwinaisuus, joita nyt jo oli sattunut, ja waara, joka niiden kautta uhkasi, oli saattanut molemmat purjeita hoitawat miehet toisensa luokse ja lopettanut sen äänettömmyden, mikä kauwan jo oli kestänyt.

„Se sai palkkansa,” alotti nuorukainen, jonka me jo tunnemme; „kuula on minun weliwairajani walama, ja sitä kohditettiin hänen silmällänsä nyt tällä kertaa.”

„Tuommoisia latinkia ammutaan waan sangen harwoin mies=muistissa,” sanoi toinen: „sina näit että hän kaatui?”

„Se kaatui, eikä wahaakaan aikaisin. Sytytin paloi hänellä jo; me olimme myöty kuolemalle, sillä se ei olisi woinut ampua siwu nyt, jos hän olisi ennättänyt waan sytyttää.”

„He tuntuivat,” liitti toinen, „antawan luuppinsa tuulen ja laineiden waltaan alussa, nyt laskeewat he taas perässäamme. He eiwät ainakaan ai'o heittää lahjaksi tällä hinnalla.”

„Tehkööt mitä huoliiwat,” pakiſi nuorukai-
nen, „joſ ſuwaitſeewat purjehtia huwan wuokſi,
niin on heillä meri awoin. Meidät antaneewat
he kaiſeti hätyyttämättä olla, koſka me ferran
olemme edeltyneet ja olemme wälkymmällä we-
dellä, joſsa heidän ampuneuwonſa heitä ei enem-
pätä hyödytä. — Mutta mitäſ kummaa tämä
on!”

„Tarttukaa nuoriin pojat, kääntyä pitää,”
huuſi wanhuſ. Sitä ennen oli jahti jo paneu-
nut päältä tuulen hapuilemaan ilmaa kockapur-
jeeſeensa. Tämä aawiſtamatoim kääntyminen ſe
oli, kuin kummaſtutti nuorukaiſta ja pakotti
hänet ääntämään ihmettänſä.

Niinkohta kuin hän oli täyttänyt kääskyn
ja ſelwinnyt hämmästyſteſtänſä, loi hän ſil-
mänſä ympäröſtälle, hawaitakſenſa ſyytä kai-
ſeen tähäu. Rauwan ei wiipynytään, ennen-
kuin aſia oli hänelle ſelwä; ſillä ihan niemen
kohdalla, Pitkäſaaren luona, näki hän toifen
tulliluupin, joka täyſiſſä purjeiſſa juokſi päin
merelle, ja hywällä myötä-tuulella ſalpaſt kulku-
paikkaa hänen iſältänſä.

Se koetus minä wanhuſ, jonka walwowa
ſilmä heti keſi ſeikan, nyt teki, pääſtäkſenſä
pikaisella kieppaukſella luowimaan ennen takaa-
ajajatansa, ja niin pääſtä waarallifeſta tilaſ-

tansa näiden kahden luupin välillä, oli niin vähän mahdollinen onnistumaan, että sitä pulaa olisi voinut kutsua wihon viimeiseksi häädäksi, jos juuri hätä ei olisi missä tilassa hywänsä ollut ukon tyhelle ja kiinteälle mielelle ihan wieras asia. Onnistuminen perustuu nyt siihen, miten noffela luupiu perämies oli käyttämään hywäksi etujansa tässä tilassa; mutta warsin tuhman olisi luupin perämiehen pitänyt olla, jos jahti onnistuisi yritteesssänsä. Sentähden niinkohta kuin wanhus näki luupin kääntymän sille suunnalle, mikä oli sopiwa tekemään tyhjäksi hänen tarkoituksensa, kiepautti hän silmän-räpäyksessä jahtinsa jälleen ympäri, ja liikkui kohta nenä päätä suoraan maata kohti.

„Se nyt laskee tawarat ja aluksen Pitkäsaarelle,” kuisuttu nuorukaiselle mies koksassa, huulet kalwakkaana; „ompa tuo kawalata wettä ja ranta kiwistä ulkoa päin Jos aluksemme tärähtää kiwelle ennenaikaa, niin meidät hukka perii!”

„Ota sielu kouraasi,” vastasi toinen; „hän ei heille salli ei alusta eikä lastia; se pitää Pitkäsaaren karille ja tawottaa salmelle!”

„Itsensä menettäjä hän on, jos niin tekee; pyydy häntä laskemaan maalle ja antamaan meidän ruweta purkamaan lastia ulos ajoisssa.”

„Näetköös häntä?” sanoi poika.

„Ole waiti, ole waiti, se kuulee!” vastasi toinen ja waipui, silmät siirallaan wanhuksees päin, puuttumatta enempätä tinkimään, ei ajatuksella eikä sanalla; hän oli kuin jähmettynyt.

Tämän wanhan, salatawaran kulettajan muoto oli, sitä lähtein kuin hän käänsiin sisäwesille, selwempi, wakawampi ja ikäänkuin jaloutunut. Mutta se arkatuntoisuus, mikä kuuluu elämälle kun elämä raittiimpana tässä maailmassa ilmestyy, oli omituisella tavalla kirkastanut ukon kaswot, niin että yhtäikaa kun ne ennustiwat wiimeistä päivää, pitiwät ne myös kuolemata terwetulleena, niinkuin waka-luontoisien kanssa aina on laita, niiden tästä maailmasta erotesä. Baikea on sanoa, jos sinä filmäyksesä, jonka hän pitkäweteisesti loi awaruuteen, oli waarojen ihastusta, waiko jäähywäisiä lapsuutensa ystäwille, saarille, merelle ja myrskylle. Muutamassa sekunnissa oli toki jokainen waihettelewa mieli-alan osoitus häwinnyt hänen kaswoiltansa, ja jälellä oli waan woimakkaus pksin, tyynenä, taisteluun walmiina ja toimellisena. Nyt se oli, juri tällä hetkellä, jolloin ukon filmäys eli katsanto, wilhuttuansa wahtisen särkän, wesikiwien ja sywyden wälillä, ikäänkuin peto-linnun filmä, iskeytyi johonkuhun paikkaan, ja lepäsi saaliinsa

päällä, juuri nyt kuin jokainen hänen oma sekä aluksensa liikaus, niinkuin ne olisivat olleetkin yksi ainoa yhteen kasvanut olento, oli tälle jyrkälle katsannelle orjuutettu; juuri nyt se oli, kuin nuorukaiset kumpainenkin häntä tarkastelivat ja ukon itsensä tietämättä waiwuiwat säikäyksestä äänettömyyteen ja jäiwät ymmälle tuumissaan.

Tästä hetkestä alkain oli äänettömyys aluksessa wälttämätöin. Tolkun tekewä hetki otettiin vastaan ilman yhtäkään huokausta, ilman äänen päästämistä. Jahti, jonka wähentämättömiä purjeita myrsky täytti, juoksi kepeästi ja kuuliaisesti päin särkälle luotoja kohti, ja kohta nousi sen aallon harjalle, jonka woimakas joukko piti ensi sekunnissa, hienoksi wahdeksi särkyen, häwitä ja hajota, niinkuin sitä koskaan ei olisi ollutkaan. Sen alla oli musta, hirwittäwä nielu awoin, ikäänkuin vastaan ottamassa sitä saalista, jota louheikkojen jättiläis-hampaat oli surwomat. Nyt syöksiiin jahti alas korkeudeltaan. Wahwa taräys ja pitkällinen rutina kupeella heikensi sen kulkua ja osoitti sen waaraa. Tämä jalo alus, waahdella walettu, tutisi niinkuin ammuttu hirwen wäikkä kowan sään myrinässä, ja rentonaan pulisi sissään wettä sen haljennesta kumusta. Silloin paisuiwat nuo wapiwewat purjeet taas, siwä, nuolen nopia käännä

eästi sattumasta läheisempään fiiven fylkeen, wä-
häinen rufaus waan enään, ja ensimmäisen lai-
neen mukana, joka kuohuna kohoſi aluksen an-
turalla, nouſi ſe jälleen voitollifena ylös; särkkä
oli tafapuolelle jätetty ja turwalliſeſti jatko-
jakti kulkuaſa tuon ſyvän, tywenen ſalmen
ſuulle.

